

KONDOROSIÉRTÉK

*Javaslat a
„Kondorosi Citerazenekar hagyományörző művészeti
munkássága”
Kondoros települési értéktárba történő felvételéhez*

Kollár György, Litauszki János, Zsjak János, Zsjak Lajos, Magyar István

Készítette:

Ribárszki Anna

Kondoros, 2023. augusztus 31.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Ribárszki Anna

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Ribárszki Anna**

Levelezési cím: **5553 Kondoros Iskola utca 2/6**

Telefonszám: **06/70 9312765**

E-mail cím: **dfkki.penzugy@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

„Kondorosi Citerazenekar hagyományőrző művészeti munkássága”

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása:

A Kondorosi Citerazenekar, amatőrművészeti tevékenységet folytató, hagyományokat ápoló, értéket teremtő és továbbító munkássága, pótolhatatlan szerepet tölt be a helyi kultúra ápolásában.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:²
- nem**

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☐ <u>települési</u>	☐ tájegységi	☐ ágazati

amely értéktár neve: **Kondoros Települési Értéktár**

---

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Megalakulásának története

Előzmény: 1974. február 15-én országos mozgalom hatására, 21 menyecskevel és Dankó Jánosné, Zsuzsa néni vezetésével megalakult a Rózsa Pávakör, akkor még Népdalkör néven.

1975-ben a Rózsa Pávakör és az Egyesült Mezőgazdasági Termelészövetkezet támogatásával alakult meg a Kondorosi Citerazenekar. Eleinte csak két citerás, Zsjak János éa testvére Zsjak István kísérte a Rózsa Pávakört. Majd további 3 fővel bővült a tagok száma; Zvara János, Gyöngyösi Pál, Harcos András is bekapcsolódtak.

A kezdetek 1975. május 14.

Alapító tagok: Harcos András, Zvara János, Zsjak István, Zsjak János, Gyöngyösi Pál. Vezető: Dankó Jánosné (Zsuzsika néni)

Próbáikat a Termelészövetkezet Tanácskozótermében vagy a KISZ Klubban tartották.

A citerazenekar 1975-ös megalakulása után, novemberben Szarvason már szerepelt a „Röpülj Pávakörök és Citerazenekarok II. Járási-Városi Találkozóján”.

A citerazenekar működése során tagjainak névsora folyamatosan bővült. Kollár György, Draho Frigyes, Magda Zoltán, Zsjak Lajos és Magyar István sokat tettek azért, hogy a népművészeti életet fellendítsék.

1976-ban megrendezésre került Csorváson a Pávakörök és Citerazenekarok Megyei Találkozója is. A megyei találkozón Csorváson és Gyomán, 28 citera és 18 pávakör 650 fővel szerepelt. A citerazenekarok száma megduplázódott és önálló produkcióval rendelkeztek. Így került megrendezésre a megyei találkozó. Segítőjük, Pribojszky Mátyás volt, ismert citeraművész, akire példaképként tekintettek, és akitől olyan mesterfogást sajátítottak el, melyek a mai napig visszacseng zenei játékukban.

A citerazenekar életében kezdettől fogva meghatározó szerepet töltött be a párhuzamosan működő Rózsa Pávakör. A környező települések népdalköreivel és citerazenekaraikkal folyamatos kapcsolatban voltak, rendszeresen szerveztek találkozókat, közös programokat. A citerás találkozók nagy hatással voltak a zenekarok munkájára, ez hozzájárult az élő hangszeres népzene átmentéséhez.

Minősítéseik, fokozataik:

1977-ben Sarkadon a megyei minősítésen JÓL MINŐSÜLT fokozatot kaptak.

A következő években a Rózsa Pávakörrel minden Röpülj Pávakörök és Citerazenekarok Járási-Városi Találkozóján, Megyei Találkozóján szerepeltek.

A népzenei élet országosan elismert szakemberei számos alkalommal országos, megyei minősítéseken ismerték el a Kondorosi Citerazenekart és a Rózsa Pávakört.

- 1981. Január 28-án az Egyesült Mgtasz. vezetősége oklevelet adományozott a Pávakörnek és az akkor 5 éves Citerazenekarnak.
- 1982-ben, Csorváson, a Citerazenekarok II. Megyei Minősítésén KIVÁLÓAN MINŐSÜLT és a zsűri külön dicséretével fokozatot szerzett.

- 1985-ben, Sarkadon, a Népzenei együttesek IV. Országos Minősítésén, a Citerazenekar, népzenei együttesek kategóriájában EZÜST FOKOZATOT ért el.
- 1987-ben az V. Országos Minősítésén, 1988-ban a megyei találkozón, 1991-ben VI. Országos Minősítésén is megisméltődött a siker, ismét EZÜST FOKOZATOT kaptak.
- Volt, amikor Arany Minősítéssel is gazdagodtak.
- Kondoros Város Önkormányzata 2023. július 14-én a Kondorosi Betyár Napok keretében, Ünnepi Képviselő-testületi ülést tartott a Fehérliliom Népfőiskolán, ahol Kondoros Város hírnevének öregbítéséért és a Kondorosi Citerazenekarban végzett hagyományörző munkásságáért, a citerazenekar tagjainak, Zsjak Jánosnak, Zsjak Lajosnak, Kollár Györgynek, Litauszki Jánosnak, Tóth-Bera Ferencnek, KONDOROS VÁROSÉRT EMLÉKÉRMET adományozott.
- Kondoros Város hírnevének öregbítéséért és a Kondorosi Citerazenekarban végzett hagyományörző munkásságáért POSZTUMUSZ KONDOROS VÁROSÉRT EMLÉKÉRMET adományozott Magyar István részére, amit felesége Ida vett át.

1984-ben az ifjúsági citerazenekar, melyet a Művelődési Ház szervezett 2 szakköri csoporttal, biztosítani igyekezett az utánpótlást. Minden szakköri órán, mint ahogy a citerazenekar is, az ifjúsági csoportok is munkanaplót vezettek. Az egyik csoport, Draho Frigyes által szívvel-lélekkel vezetett, melyben a fiatalok ismerkedtek a citerahangszerrel. A másik csoport, egy szinttel magasabban zenélt, akik Mrázné Julika néni kezei alatt tanultak meg játszani.

Bár az 1975-ben alakult citerazenekar tagjai és létszáma az évek alatt többször változott, más felállásban, de folyamatosan működött.

1994-ben a 20 éves jubileum idején a citerazenekar vezetője Mráz Pálné, tagjai, Gyöngyösi Pál, Karczagi Pálné, Ladnyik Jánosné voltak.

A Rózsa Pávakörrel útjaik később szétváltak, külön-külön folytatták tevékenységüket.

2000-es évek:

A citerazenekar számos rendezvényen léptek fel, melyek közül szívükhöz oly közel álló és kiemelkedő a Kondorosi Betyár Napokon való részvételük. Az első Betyár Napokon álltak össze újra, vezetőjük Zsjak János, tagjai, Zsjak Lajos, Kollár György, Magyar István, Tóth-Bera Ferenc, Magda Zoltán, majd később Litauszki János. A Kondorosiak szeretete nagyban hozzájárult sikereikhez. Kondoroson nem volt olyan rendezvény, ahol ne zenéltek volna.

Később egységesen a Szakál László népi iparművész által készített citerákat sikerült beszerezniük, ezzel sokat javult a játékuik minősége.

A Honvédelmi Minisztérium meghívására egyszer felléptek a honvédség által rendezett Magyar Napokon, Szarajevóban. Testvértelepülésünkön, Nagysallón, vagy Mezőhegyesen, a vadászatok alkalmával kb. 10 éven keresztül szórakoztatták a közönségüket. Ásványrárón is kétszer tettek eleget az ottani népdalkör meghívásának.

Kondoros testvértelepüléséhez, Küsmödhöz különös kapcsolat fűzi a zenekar tagjait és családjaikat. Életre szóló barátság köti össze őket az erdélyi testvérekkel. Találkozásaiikkor éjszakába nyúló nótázások, önfeledt vidámság és mély kötődés alakult ki közöttük.

A Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház közös szervezésében, a Kondorosi Citerazenekar 2022 márciusában, Citerás Nosztalgia Estet szervezett, ahol egy kellemes estét tölthettek el, citerazene mellett énekelhették el kedvenc nótáikat, a régi barátok.

Sajnos a Citerazenekar tagjai utánpótlás hiányában és idősödő korukra való tekintettel ma már alig, vagy csak nagyon ritkán pengetik a citera húrjait.

Magyar István oszlopos tagjuk, aki játékával, énekhangjával mindig színessé tette fellépéseiket, 2021-ben elhunyt, pótolhatatlan veszteséget és űrt hagyva maga után.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A Kondorosi Citerazenekar, amatőr, művészeti tevékenységet folytató, hagyományokat ápoló, értéket teremtő és továbbító tagjai, mindvégig kitartottak e népi hangszer mellett, egész életük folyamán igyekeztek népszerűsíteni és megmenteni a feledés homályától.

Pótolhatatlan szerepük van a helyi kultúra ápolásában, a magyar népzene egészének gazdagításában, azzal, hogy a dalhagyományt, játékuk nem engedte feledésbe merülni. A magyar népzene gazdag tárházát tették magukévá és adták tovább az utókornak.

Örök mottójuk: „*a Citera hangja eloszlatja a bűt, bajt, gondot, de lelki erőt ad a holnapnak.*”

Kondoros Város Önkormányzata 2023. július 14-én a Kondorosi Betyár Napok keretében, Ünnepi Képviselő-testületi ülést tartott a Fehérliliom Népfőiskolán, ahol Kondoros Város hírnevének öregbítéséért és a Kondorosi Citerazenekarban végzett hagyományörző munkásságáért, a citerazenekar tagjainak, Zsjak Jánosnak, Zsjak Lajosnak, Kollár Györgynek, Litauszki Jánosnak, Tóth-Bera Ferencnek, KONDOROS VÁROSÉRT EMLÉKÉRMET adományozott.

Valamint:

Kondoros Város hírnevének öregbítéséért és a Kondorosi Citerazenekarban végzett hagyományörző munkásságáért POSZTUMUSZ KONDOROS VÁROSÉRT EMLÉKÉRMET adományozott Magyar István részére, amit felesége Ida vett át.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház helytörténeti gyűjteménye

Könyvtári Füzetek 2.-A Kondorosi Pávakör 20 éves története 1974-1994

A dal a lélek virága a Kondorosi Rózsa Pávakör 20 éves története (1974-1994) címmel a kondorosi Egyesített Közművelődési Intézmények Könyvtára és Közösségi Háza 1995-ben megjelent kiadványa mutatja be a pávakör történetét.

http://ribarszkipeter.hu/index.php?route=public/gallery&gallery_id=217&gallery_page=18

<https://www.betyarnap.hu/index.php/galeria>

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III. MELLÉKLETEK

- 1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja**
  - 1- 43. kép

- 2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek**
  - Krajcovicz Andrásné a Szlovák Önkormányzat elnökének támogató levele

- 3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat**
  - Ribárszki Anna hozzájáruló nyilatkozata

- 4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról**
  - Petrovszki-Rigler Ivett hozzájáruló nyilatkozata
  - Bankó Tamás hozzájáruló nyilatkozata

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

**1.
Rózsa Pávakör
1976. november 13. Békésszentandrás**

**2.
Citterazenekar
Gyöngyösi Pál, Zvara János, Kollár György, Magyar István, Zsjak István**

3.
1981. Eger

4.
1984. Nagymajor juniális

KÖNYVTÁRI FÜZETEK 2.

A KONDOROSI PÁVAKÖR 20 ÉVES TÖRTÉNETE

1974-1994

KONDOROS, 1995.

5.

A Könyvtári füzetek című sorozat második kötetében a Kondorosi Rózsa Pávakör, valamint a citerazenekar húsz éves működését kísérték végig, 1974-1994 között, melyben méltóképpen szerették volna a középpontba helyezni azokat az embereket, akik időt, fáradságot nem kímélve tették azt, amit szerettek. Népdalokat énekeltek.

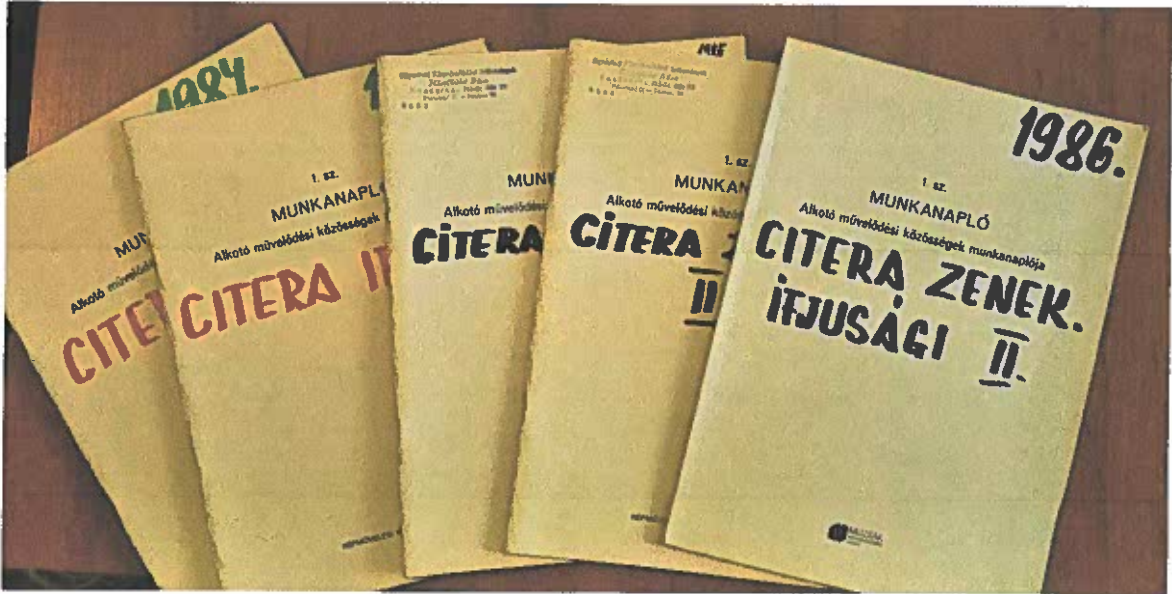

6.
1995. Citerazenekar tagjai: Gyöngyösi Pál, Ladnyik Jánosné,
Karczagi Pálné, Mráz Pálné

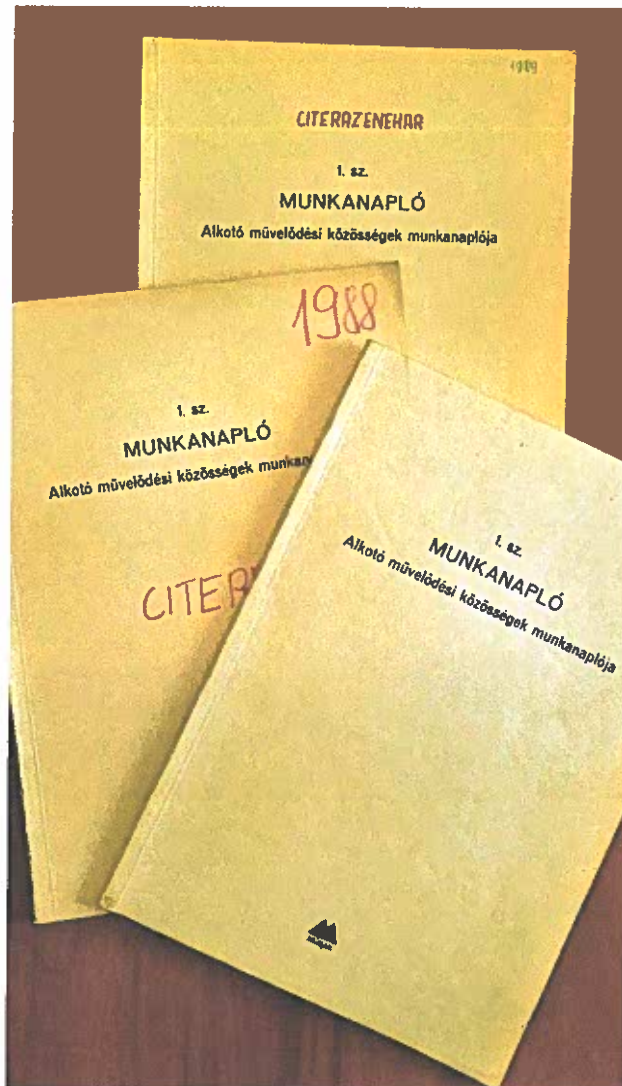
7.
1996. augusztus 17. Kondoros Nagyközség Ünnepi Képviselő-testületi Ülés
Rózsa Pávakör tagjai és a Citerazenekar

8.

Ifjúsági Citerazenekar és a Citerazenekar munkanaplója

9.

2000-es évek

10.

2004. Betyár Napok pogácsakészítés
Kollár György, Zsjak János, Zsjak Lajos

11.

2007. Betyár Napok
Zsjak János, Magyar István, Zsjak Lajos

12.
2008. Betyár Nap
Kollár György, Zsjak János, Magyar István, Zsjak Lajos

13.
2010. Betyár Napok
Tóth-Bera Ferenc, Kollár György, Magda Zoltán, Zsjak Lajos, Zsjak János

14.
2014. Szarvas Civil találkozó

15.
2015. Mezőhegyes

16.
2016. Nagysalló
Kollár György, Litauszki János, Zsjak Lajos, Magyar István

17.
2016. Nagysalló
Kollár György, Litauszki János, Zsjak Lajos, Magyar István

18.
2016. Betyár Napok
Kollár György, Zsjak János, Zsjak Lajos

19.
2016. Betyár Napok
Zsjak János, Zsjak Lajos, Magyar István

20.
2017. Betyár nap
Litauszki János, Kollár György, Zsjak János

21.
Zsjak János pengeti a cimbalom húrjait

22.

2017. Geist leszármazottak Kondorosi látogatásán a Batthyány-Geist Kastély Parkjában
Kollár György, Zsjak János, Zsjak Lajos, Magyar István

23.

2018. Betyár Napok
Kollár György, Zsjak János, Litauszki János, Zsjak Lajos, Magyar István

24.
2018. Betyár Napok

25.
Zsjak Lajos, Magyar István

26.

• 27.

2022. I. Citerás Nostalgia Est
Tóth- Bera Ferenc, Kollár György, Litauszki János, Zsjak János, Zsjak Lajos

28.
2022. Betyár Napok
Tóth- Bera Ferenc, Kollár György, Litauszki János, Zsjak János, Zsjak Lajos

29.
2022. I. Összművészeti Fesztivál
Kollár György, Zsjak János, Zsjak Lajos

30.
2022. Idősek Világnapja
Kollár György, Litauszki János, Zsjak János, Zsjak Lajos

31.
2023. Ünnepi Képviselő-testületi ülés

Kondoros Város Önkormányzata 2023. július 14-én a Kondorosi Betyár Napok keretében, Ünnepi Képviselő-testületi ülést tartott a Fehérliliom Népfőiskolán, ahol Kondoros Város hírnevének öregbítéséért és a Kondorosi Citerazenekarban végzett hagyományörző munkásságáért, a citerazenekar tagjainak, Zsjak Jánosnak, Zsjak Lajosnak, Kollár Györgynek, Litauszki Jánosnak, Tóth-Bera Ferencnek, KONDOROS VÁROSÉRT EMLÉKÉRMET adományozott.

32.

33.

Kozsuch Kornél alpolgármester, Zsjak János, Ribárszki Péter Kondoros Város polgármestere

34.

Kozsuch Kornél alpolgármester, Zsjak Lajos, Ribárszki Péter Kondoros Város polgármestere

35.

Kozsuch Kornél alpolgármester, Kollár György, Ribárszki Péter Kondoros Város polgármestere

36.

Kozsuch Kornél alpolgármester, Litauszki János, Ribárszki Péter Kondoros Város polgármestere

37.

Kozsuch Kornél alpolgármester, Tóth-Bera Ferenc, Ribárszki Péter Kondoros Város polgármestere

Kondoros Város hírnevének öregbítéséért és a Kondorosi Citerazenekarban végzett hagyományörző munkásságáért POSZTUMUSZ KONDOROS VÁROSÉRT EMLÉKÉRMET adományozott Magyar István részére, amit felesége Ida vett át.

38.

Kozsuch Kornél alpolgármester, Magyar István felesége-Ida, Ribárszki Péter Kondoros Város polgármestere

EMLÉKLAPOK, OKLEVELEK

39.

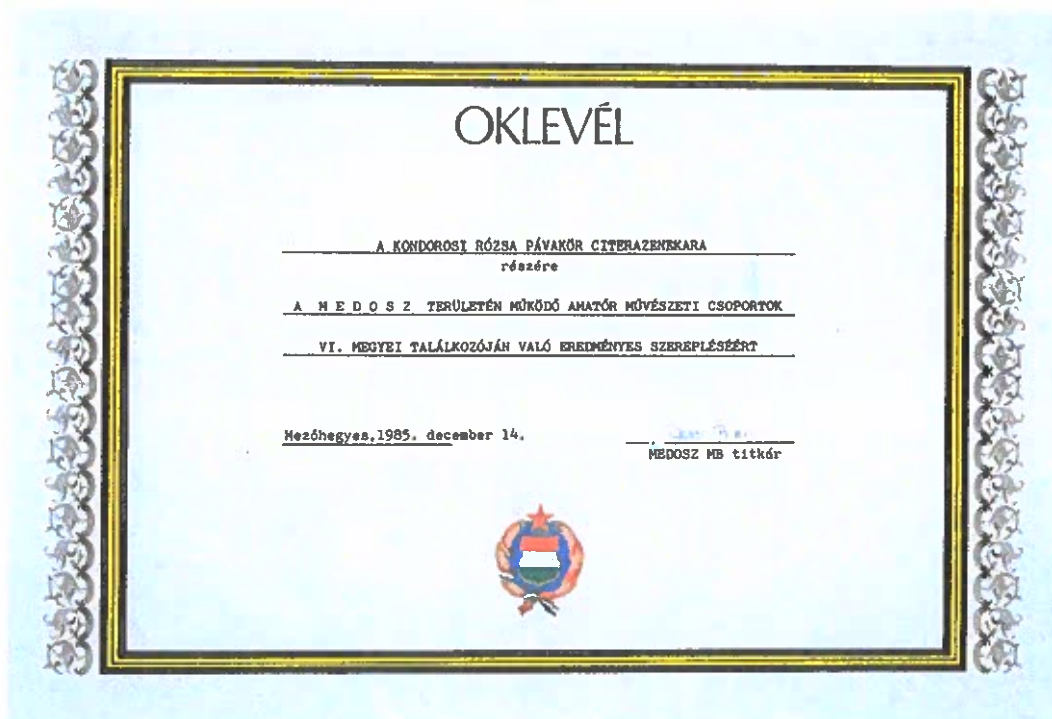

40.

27

41.

42.

EMLÉKLAP

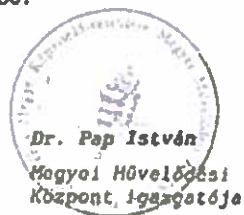
Kondorosi

Rizsa Runkin és Gábor Székely
részére

A Szlovák Nemzetiségi Anyanyelvi Kulturális Napon
való részvételéért

Csabaszabadi, 1995. szeptember 30.

Havasi József
Nemzetiségi és Etnikai
Kisebbségi Diz. titkára

Kosjér Mátyas
Csabaszabadi
polgármestere

1. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

TÁMOGATÓ LEVÉL

Alulírott Krajcsovicz Andrásné a Kondorosi Szlovák Önkormányzat elnöke, támogatom Ribárszki Anna azon javaslatát, hogy a „Kondorosi Citerazenekar hagyományörző művészeti munkássága” mint kulturális örökség, felvételt nyerjen a települési értéktárba.

Támogatásom azzal indokolom, miszerint :

Kondoroson 1974-ben megalakult a Kondorosi Rózsa Pávakör.

Az igen magas létszámú, lelkes , népdalkedvelő csoport vezetője Dankó Jánosné ének tanár lett.

A népdalkör hamarosan színvonalas kóruddá vált.

Egy dolog hiányzott tevékenységükhöz , a zene.

Így Zsuzsa néni felkereste a Kondoroson ,és környékén a citerán, mint népi hangszeren játszani tudó embereket ,és megalakította a Kondorosi Citera Zenekart.

A citera zenekar és a pávakör ettől kezdve / 1975/ együtt dolgozott.

A kórus vezetője a zenei követelményeknek megfelelő csodálatos dalszövegeket állított össze. Hamarosan igen népszerűek, és sikeresek lettek.

Több elismerést, kitüntetést , nívódíjat kaptak .Valamint élvezték a közönség szeretetét.

Útjaik később szétváltak, külön -külön folytatták tevékenységüket.

A citera zenekar méltán szerzett elismertséget a Németországi Hanhoffenben /testvértelepülés/ a Szlovák Nagysallón.

Az Erdélyi Küsmődön pedig a közös zenélésen kívül szoros baráti kapcsolatok is kialakultak.

Természetesen ami a legfontosabb, rendszeres szereplői a települési rendezvényeknek.

A Kondorosra érkező vendégek hallhatják a csodálatos magyar, szlovák népdalokat előadásukban . Ha mulatni támad kedvük a zenekar kiváló lehetőséget biztosít.

Mindezekért a Kondorosi Citera Zenekar méltó arra, hogy munkássága elismeréseként felvételt nyerjen a települési értéktárba.

Kondoros,2023. augusztus

Krajcsovicz Andrásné
Szlovák Önkormányzat elnöke

- 3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat**

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott, Ribárszki Anna hozzájárulok, hogy az általam készített és benyújtott teljes dokumentációt, a Kondorosi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Kondoros, 2023. augusztus 31.

Ribárszki Anna

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott, Petrovszki-Rigler Ivett a Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház Intézményvezetője hozzájárulok, hogy a Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház Helytörténeti archívumában lévő fényképeket a Kondorosi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Kondoros, 2023. augusztus 31.

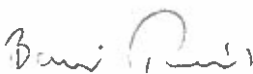

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott, Bankó Tamás, hozzájárulok, hogy a saját készítésű fényképeimet, a Kondorosi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Kondoros, 2023. augusztus 31.

Bankó Tamás